

ГАРМОНІЗАЦІЯ МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ІЗ СТАНДАРТАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Вікторія БУРКАЛО

*студентка юридичного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна*

Гармонізація митних правил України відповідно до норм Європейського Союзу є головним елементом стратегічного курсу на просування європейської інтеграції та інтеграції в економіко-правовий простір ЄС. Цей процес спрямований на побудову прозорої та ефективної митної моделі, яка гарантує легкість ведення бізнесу, мінімізацію бюрократичного тягаря та антикорупційного ефекту, а також розширення горизонтів комерційної співпраці з європейськими партнерами.¹ Така синхронізація не лише виконує міжнародні зобов'язання, а й зміцнює позиції вітчизняних виробників на європейських ринках, стимулює інвестиційні потоки та загальне економічне зростання.

Фундаментальним правовим підґрунтям для трансформації митної сфери став договір про асоціацію України з Європейським Союзом, який визначив дорожню карту поступового приведення національних правил у торгівлі та зовнішньоекономічних відносинах до європейських стандартів. Реалізація цього документа передбачає інтеграцію передових методів управління митною діяльністю, оптимізацію контрольних заходів, а також поглиблення прямої взаємодії між митними адміністраціями України та держав-членів ЄС.² Це забезпечує надійну базу для сучасного міждержавного спілкування і співпраці.

Головним пріоритетом гармонізації є узгодження законодавства України з правовими нормами щодо тарифного регулювання, митних операцій та контролю за обігом товарів, що водночас захищає інтереси споживачів та державні фінанси. Вирішальним етапом тут є реалізація положень Митного кодексу ЄС спрямованих на автоматизацію послуг та спрощення логістики. Такі нововведення значно пришвидшують перетин кордонів, що має велике значення для підприємств,

¹ Войтенко, І. С., & Мазурець, О. О. (2018). Реформування митної політики та безпеки в Україні в умовах євроінтеграції. Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика), (1-2 (10-11)), 68-73.

² Приходько, І. (2016). Митна політика України в контексті угоди про асоціацію з Європейським союзом. Вісник Львівського університету. Серія «Міжнародні відносини», (39).

спрямованих на швидкий розвиток європейського сегмента економіки. Крім того, Україна впроваджує світові стандарти митного адміністрування, зокрема положення Кіотської конвенції щодо спрощення та узгодження митних процедур, які забезпечують використання сучасних інформаційних технологій та прозорість митних процедур. Використання таких підходів сприяє підвищенню ефективності діяльності митних органів та вдосконаленню їхньої взаємодії.

Наприклад, Україна приєдналася до низки принципів митного законодавства Європейського Союзу, подібних до практик Польщі, яка пройшла цей процес раніше під час свого вступу до ЄС.³ У Польщі було впроваджено електронну систему митного декларування, що дозволяє бізнесу подавати документи онлайн і проходити митний контроль без фізичної присутності на кордоні. Україна запроваджує аналогічну систему – «єдине вікно» для митних процедур, яка дає змогу підприємцям подавати документи електронно, скорочує час оформлення товарів та зменшує бюрократичний тиск.

Ще одним прикладом є система ризико-орієнтованого контролю, яку успішно застосовує Німеччина: митні органи концентрують увагу на вантажах із підвищеним ризиком контрабанди чи недоплат, одночасно спрощуючи контроль для легальних підприємств. Українські митні органи також поступово впроваджують цей підхід, що робить процес митного оформлення більш ефективним, сучасним і передбачуваним.⁴ Такий механізм дозволяє оптимально розподіляти ресурси митних служб та підвищує ефективність боротьби з митними правопорушеннями.

Ці приклади свідчать про те, що гармонізація з європейськими стандартами має не лише формальний характер, а й практично покращує бізнес-середовище в Україні, наближаючи її митну систему до міжнародних стандартів. Не менш важливим аспектом є узгодження процедур контролю за походженням товарів та правил визначення пільгових тарифів для країн ЄС, що сприяє активізації торговельних потоків та розвитку експорту української продукції, особливо в агропромисловому та машинобудівному секторах.⁵

Крім того, гармонізація митного законодавства передбачає впровадження прозорих процедур оскарження рішень митних органів та

³ Войтенко, І. С., & Мазурець, О. О. (2018). Реформування митної політики та безпеки в Україні в умовах євроінтеграції. Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика), (1-2 (10-11)), 68-73.

⁴ Піп'як, М. І., & Кокарча, Ю. А. (2022). Реформування митного законодавства України в умовах євроінтеграції. Нове українське право, 2, 104-109.

⁵ Приходько, І. (2016). Митна політика України в контексті угоди про асоціацію з Європейським союзом. Вісник Львівського університету. Серія «Міжнародні відносини», (39).

захисту прав підприємців, що відповідає принципам верховенства права та забезпечує довіру бізнесу до державних інституцій. Важливим напрямом також є цифровізація митних процедур, розвиток інформаційних систем обміну даними та інтеграція українських митних сервісів із європейськими електронними платформами.

Отже, приведення митного законодавства України у відповідність до законодавства ЄС є складним процесом, який потребує системних реформ, модернізації інституцій та послідовного впровадження європейських стандартів. Проте реалізація цих реформ створює передумови для розвитку зовнішньої торгівлі, підвищення економічної стабільності держави та поступового інтегрування України до єдиного економічного простору Європи.